

Po Jugoslaviji

Predsednik vlade Cvetkovič in zunanji minister dr. Markovič pri Hitlerju. Voditelj Nemčije in državni kancler Hitler je sprejel 14. februarja v navzočnosti nemškega zunanjega ministra Ribbentropa jugoslovanskega predsednika vlade Cvetkoviča in zunanjega

ministra Cincar Markoviča v svoji vili Berghof pri Salzburgu. Razgovori o vprašanih skupnih koristih so potekali v duhu zgodovinskih prijateljskih odnošajev med obema državama.

*

Predsednik dr. Kulovec v Mariboru

V soboto in nedeljo je predsednik JRZ za Slovenijo minister dr. Kulovec obiskal Maribor. V soboto zvečer so člani organizacije JRZ v Mariboru napolnili dvorano bivše Zadržne gospodarske banke, da poslušajo besede našega političnega voditelja. Dr. Kulovec je najprej omenil odmev, ki ga je njegov poziv k medstrankarskemu pomirjenju, izrečen na celjskem zborovanju, vzbudil pri političnih nasprotnikih. Služiti splošno narodnim in splošno državnim vrednotam, je dolžnost, od katere ni nikdo odvezan, ne posameznik, še manj pa politične skupine in organizacije. Za splošne narodne in državne koristi nosi odgovornost v prvi vrsti organizacija, ki zastopa večino naroda. Legitimacijo, in to zgodovinsko legitimacijo slovenskega naroda imamo mi, da ga zastopamo v njegovem domačem političnem in državnem življenju. Pa tudi manjšinske skupine se morajo dvigniti nad ozke strankarsko-politične spore na raven splošno narodnih razgledov ter pomagati ustvarjati splošno narodne in državne vrednote.

Silno se motijo, je poudaril dr. Kulovec, ki gledajo v mojem prizadevanju za pomirjenje v političnem življenju in za podpiranje večinske stranke v splošno narodnih in državnih ozirih našo slabost. Če smo govorili o pomirjenju, je to bolj dokaz, da se zavedamo vse svoje odgovornosti. Prav zato, ker vemo, da smo močni, zelo močni, ker so naše vrste enotne, prav radi tega smo vsemu narodu pokazali našo polno odgovornost in poklicali vse k pomirljivosti. Prav radi tega smo podčrtali dejstvo, da so stvari, ki se visoko dvigujejo nad ozki krog strankarskih težav manjših ali večjih skupin, ki pa niso narod. Mi smo rekli svojo besedo. Ker se zavedamo svoje moči, hočemo biti lojalni in pravični! Pred zgodovino ne bomo mi nosili odgovornosti, če se del naroda iz strankarsko-političnih razlogov ne bo hotel dvigniti višje, če bo napačno tolmačil naše cilje in namene in s tem tolažil vest.

Zatem je dr. Kulovec zopet podčrtal za-

hteve slovenskega naroda po samoupravi, po slovenski banovini in izjavil, da slovenski narod ne bo prenehal s svojim političnim bojem za široko samoupravo, za banovino Slovenijo, dokler si je ne bo izvojeval.

»To je naše načelno stališče. Toda pri tem poudarjam, da smo Slovenci vedno imeli razumevanje za prednost in nujnost neodložljivih splošnih državnih problemov. Če smo tako delali v rednih časih, toliko bolj bomo tako delali v današnjih časih evropske in svetovne vojne.«

Prosvetni minister dr. Miha Krek je v svojem govoru zanimivo in poljudno razpravljalo o važnejših vprašanih zunanjih politikah naše države. Dal je potrebna in zadovoljujoča pojasnila o obisku ministra predsednika Dragiša Cvetkoviča in zunanjega ministra dr. Cincar Markoviča v Nemčiji pri najvišjih činiteljih nemške države. Ta obisk je bil dokaz in nova potrditev tradicionalnega prijateljstva med obema državama. Dr. Krek je poudaril potrebo sloge in neomajne discipline v sedanjih resnih časih. Če bo naš narod v sedanjih težkih časih složen in discipliniran, bo v bodočem novem redu nadaljeval

Zbor mladine JRZ v Mariboru

Zadnje nedeljo dopoldne je bila v dvorani Zadržne banke v Mariboru seja banovinskega odbora JRZ, katere so se udeležili gg. ministri: dr. Fran Kulovec, dr. Miha Krek in Franc Snoj, senatorji, večje število bivših poslancev, mariborski g. župan dr. Juvan, oba sreska načelnika in mnogo odposlancev iz vse Slovenije. Seja je začela s petjem državne himne, nato je imel predsednik g. Smersu pozdravni govor, v katerem je poudaril, da gradi mladina JRZ svoje delo po načelih za dobro naše ljubljene skupne domovine pod narodno dinastijo Karadjordjevičev. Spomnil se je s toplimi besedami rajnega dr. Korošca, kateremu so zaklicali vsi prisotni trikratni: Slava!

Sprejeti sta bili vdanostni brzojavki kralju ter knezu namestniku in odposlani pozdravi na brzojavka g. banu.

Burno pozdravljen od vseh navzočih je minister g. dr. Kulovec v svojem govoru v uvodu poudarjal pomen organizirane mladine za narod, za državo in posebno za politično organizacijo.

Potem je govoril bviši minister g. Franc Snoj o javnem delu mladine in o vprašanih, ki se danes postavljajo pred mlade ljudi.

Tajnik JRZ g. Marko Kranjc je podal silno zanimivo sliko o dnevnem tisku v Sloveniji.

O organizaciji mladine JRZ je govoril tajnik banovinskega odbora g. Slavko Češnovar

Tudi črnici imajo svoj tisk. Angleško »Times« so prinesle odgovor na vprašanje, ali obstoje posebni listi, ki jih pišejo in izdajajo črnici, oziroma, ali obstojajo samo taki listi, ki jih pišejo beli ljudje s posebnim ozirom na črnice. Odgovor se glasi, da imajo črnici svoje liste in sploh svoj tisk. Vsega so zasledili 600 »črni« listov. Njihova naklada se suče med 7 in 200.000 izvodov. Najmočnejši črnski list je »The Crisis«, ki izhaja v Njujorku v 190.000 izvodih. Bostonski »Quadrant« se tiska v 80.000 izvodih. V uredništvih so večinoma sami črnici, ponekod pa tudi belci. Nek črnski list izdajajo sami kuharji, pristaniški delavci, šoferji, nosači in podobno. Najvplivnejši časnikar med črnici je William Monrey Troter,

Podkrajški Judež

7

»Močnih je še drugih tudi dosti v fari.«
 »Pa nobenega takega, ki bi bil za to delo. Ti si sam, nimaš nikogar svojega... hehehe, na denar pa si in za svetnika bi se tudi rad napravil.«
 »Kdo to pravi?« se je Judež razburil.
 »Ljudje... in ljudje pravijo, da se boš ti oglašil za grobarja. Župan me je prosil, naj te vprašam.«
 »Župan? Nadvornik? Kako pa se je ta mene spomnil?«
 »Hehehe, Julka mu je to misel dala, Julka. Je rekla, da bi ti bil zato.«
 »Kaj? Kaj? Julka? Tega ne verjamem.« je govoril Judež. »Naj svojega brata vpraša, če bi ta hotel!«
 »Hahaha, Petra — kodi pa misliš? Županov Peter? Ta se ne sme v nevarnost podajati. Kdo bi pa potem bil za župana, ko starega ne bo več? Hahaha!« se je smejal Migeč na ves glas.
 »Mene pa bi radi spravili v nevarnost, kajne? Zame ni škoda, kaj?« je sikal Judež skozi zobe.
 »Ba-ba-ba! Zate ni nevarnosti — kopriva ne pozebe, je rekla nadvorska Julka.«
 »Lažeš, lump!«
 »Če meni ne verjameš, kar pojdi gor pa jo vprašaj!... Hehehe!«

»Ti satan — ubil te bom!«
 »Oho, mene nikar! Nadvorsko daj, če hočeš! Jaz ti le ponavljam, kar je ona rekla.«

Judež je umolknil, vse telo mu je drhtelo.

Migeč pa je hujskal naprej:

»Nadvorska pravi, da so moški vsi strahopetci; n eden si ne upa, da bi tisto malo svojega življenja tvegalo, ko itak vse vkup piškavega oreha ni vredno. Če te je kaj fanta, si lahko zaslužiš čast in denar... in če se koz na lezeš in umreš, pa svoji ljubici lahko kaj zapišeš.«

Judež je starega satana pogledal s tako divjim pogledom, da se je ta rajši pobral in izgubil. Hudobno se je režal, ko je švedral nazaj. Ko je bil že dovolj daleč, je na svoje orglice zaigral žalno koračnico, kakor jo godijo pogrebni igrajo. Njegov namen ni bil, da bi Judež pregovoril, naj se prime grobarskega dela; s svojim hudobnim govorjenjem ga je le hotel nahujskati, da bi se mrzel vso faro in vse ljudi, Julko pa še posebej; tako je upal, da se bo zopet povrnil k njemu.

Toda dosegel je ravno nasprotno od tega, kar je mislil.

Judež je šel počasi proti domu. Vso noč ni zatisn očesa, vso noč in ves naslednji dan — bila je sobota — je premišljeval. Proti večeru je šel na faro in v cerke. Kaplan je bil v spovednici. Le nekaj starih ženic se je plazilo po mračni cerkvi. Judež je pokleknil k spovednici in je s posebno pobožnostjo opravil spoved.

In vsaka Aspirin tableta nosi „Bayer“-jev križ. „Bayer“-jev križ je edino jamstvo, da ste res dobili Aspirin. Ne pozabite nikdar, da ni Aspirina brez „Bayer“-jevega križa!

Oglaš. zag. pod št. št. 7207 od 23. marta 1940.

z lepim življenjem v veliki in močni Jugoslaviji! Naša vlada bo nadaljevala svojo dobro preizkušeno politiko miru in popolne nevtralnosti v sedanji vojni. Naša država hoče ohraniti prijateljstvo z vsemi velikimi in manjšimi sosedi.

O nalogah organizacije mlade JRZ je govoril g. Jože Melaher.

Zaključno besedo je povedal slovenski mladini minister dr. Krek.

Novice iz domačih krajev

Ban izročil pisatelju F. S. Finžgarju visoko odlikovanje. Ban dr. Natlačen je izročil 15. februarja pisatelju F. S. Finžgarju z nagovorom red Jugoslovanske krone II. razreda in darilo banovine ter slovenskih avtonomnih občin kot narodni dar in izraz priznanja ob 70 letnici in 50 letnici književnega dela. Slavljenec se je ganjen zahvalil za počastitev, spominjajoč se v svojem govoru razmer v prejšnji tuji državi. Z občutjem, da smo sedaj zares v narodni državi, sprejema to odlikovanje v imenu vseh slovenskih kulturnih delavcev, tudi tistih, ki so pred nami v trudu in boju, v bedi in zaničevanju postavljali temelje slovenski umetnosti in narodni kulturi.

Nova predstojništva v jugoslovanski kapucinski provinci. Provincijal s sedežem v Celju je p. Mavricij Teraš; definatorji so: p. Odilo Mekinda, p. Joahim Ferk, p. Alojzij Novak, p. Edvard Vogrin. Gvardijani v slovenskih samostanih so: v Celju p. Joahim Ferk, v Studencih pri Mariboru p. Edvard Vogrin, v Ptujju p. Frančišek Lončar, v Krškem p. Avrelj Šerik, v Škofji Loki p. Rafael Bogataj. Vikarji pa so sledeči: p. Oton Kocijan v Škofji Loki, p. Hugolin Prah v Krškem, p. Dionizij Pristovnik v Ptujju, p. Marijan Koren v Studencih, p. Vilibald Novak v Celju. Nadalje pride iz Osijeka p. Jakob Vunčina v Škofjo Loko, iz Karlovega p. Gustav Mavrič v Celje.

Nesreča pri nedovoljenem skakanju na vlak. Trije mladi fantje iz Krnjaje pri Somboru v Banatu so sklenili, da bodo odšli iz naše države v Nemčijo. Bili so to 20 letni David Bornet, 20 letni Majer Jakob in 20 letni

Josip Šnepf. Do Maribora so se pripeljali z vlakom, ker pa niso imeli potnih listov, so nameravali potem skrivaj naprej čez mejo. Poskusili so pred nekaj dnevi prehod v bližini Št. Ilja, pa so jih zalotili graničarji, ki so uporabili celo orožje ter so mladi begunci komaj ušli nazaj. Uvideli so, da je pot na meji prenevarna, pa so sklenili, da se bodo vtihotapili v Mariboru na tovorni vlak. Na mariborskem kolodvoru je pa bil vlak tako zastražen, da se jim ni nudila prilika skriti se v wagone. Zato so se spravili na most na nadvozu v Košakih ter čakali tam na vlak. Bornetu je namera uspela, ker je padel pri skoku v vagon ter je na ta način došel čez mejo. Majer pa je padel med wagone, ki so mu tako zmečkali ko, da so mu jo morali v bolnišnici odrezati v rami. Šnepf je pri pogledu na nesrečo opustil misel na prepeljavo preko meje in je sedaj v zaporu.

Nesreča s puško. V Ploderšnici pri Mariji Snežni je streljal vrane 33 letni Franc Horvat. Nabita puška se mu je napolnila ob koncu cevi s snegom. Ko je ustrelil, mu je razkadijo puško in eksplozija mu je raznesla levo roko. Težko poškodovani se je zatekel v mariborsko bolnišnico.

Zmrznjenega je našel. Na cesti med Cirkovcami in Pragerskem je našel Alojz Repič iz Zg. Hajdine v snegu zmrznjenega neznanca. Pri njem so našli 5 živinskih potnih listov ter nekaj denarja. Iz potnih listov je razvidno, da je zmrznjeni Franc Pulko, delavec iz Pečk pri Makolah. Pokopali so ga v Cirkovcah.

Otrok podlegel opeklinam. Na Bregu pri Leskovcu je prepustila mati Marija Šumičeva, ki je šla k sosedu, enoletno Marico v

varstvo 16 letni sestri. Varhinja je imela opravka pri štedilniku. Otrok se je skobacal neopaženo k loncu s kropom in padel vanj. Dekletce se je tako hudo opeklo, da je podleglo po 7 dneh prehudi ter mučni poškodbi.

Plaz se je utrgal. Sneg in južno vreme sta povzročila, da se je v Ptujju v Ljudskem vrtu utrgal velik plaz zemlje. Plaz je izruval več dreves in zasul javno pot.

Zaradi poledice padla in si zlomila nogo. Gospodična Kolenc Marija, sestra g. župnika pri Gradu v Prekmurju je šla od večernic. Ker je bila precej huda poledica, ji je spodrsnilo in je tako nerodno padla, da si je zlomila nogo. Ponesrečeno, ki je pri vseh faranih zelo priljubljena, so prepeljali na zdravljenje v soboško bolnišnico.

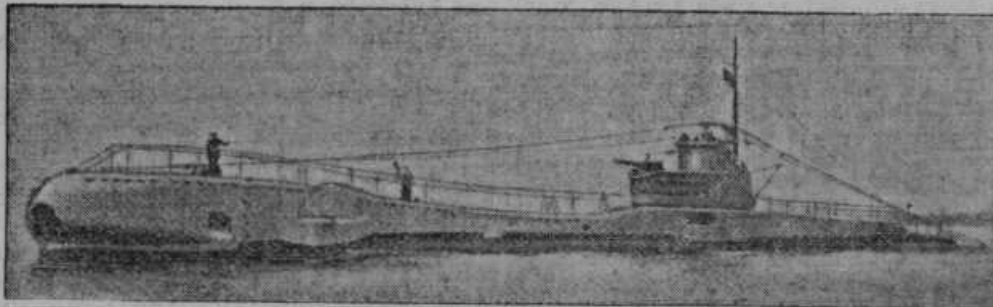
Hišni posestnik in vojni invalid se ubil. Zadnjo soboto se je podal v Celje po razni nakup hišni posestnik in vojni invalid Anton Goršek, ki ima na hribčku v Pečovniku pri Celju malo posestvo. Ko se je vračal v temi proti domu, mu je spodrsnilo, zakotalil se je po pobočju 120 m globoko, treščil z glavo ob drevo in so ga našli v nedeljo zjutraj mrtvega.

Družinski oče smrtno ponesrečil. V Tremarjih pri Celju so čistili progovni delavci sneg s tira. Med temi je bil tudi 28 letni Jožef Vetrh iz Lokroveca pri Celju. Okrog treh popoldne je pripeljal po progji od Zidanega mosta ljubljanski brzovlak, istočasno pa njemu nasproti tovorni vlak iz Celja. Vetrh se je umaknil in se je naslonil na ročaj lopate. V tem trenutku je pribrel brzovlak, treščil ob toporišče lopate ter odbil Vetrha na nasip Savinje, kjer je obležal nezavesten s prebito lobanjo. Tovariši so ga prenesli v čuvajnico, a je hitro izdahnil. Smrtno ponesrečeni zapuščena žena in nepreskrbljenega otroka.

Nesreča pri streljanju. V Zavodnjaku nad Topoliščico je obhajala gostilničarjeva hčerka god. Ob tej priliki so streljali in se je pri tem nevarnem poslu hudo ranil 18 letni dninar Karel Stropnik.

Smrtno ponesrečil mlad voznik. 18 letni Stanko Hribar izpod Sv. Katarine nad Št. Pavlom pri Preboldu je peljal divji kostanj v Trbovlje. Med vožnjo se je prevrnil nanj voz in mu je tako hudo poškodoval lobanjo, da je fant podlegel poškodbi v celjski bolnišnici.

Smrtonosen zalet z motorjem v voz drv. V noči ob deseti uri se je zaletel v gosti megli nad Ljubljano z motorjem v z drvmi naloženi voz ključavničarski pomočnik Franc Novak iz Mengša. Trčenje je bilo tako silovito, da je Novak padel z motornega kolesa s prebito lobanjo in je umrl med prevozom v ljubljansko bolnišnico.

Potopljena angleška podmornica »Triton«

V nedeljo je po drugi maši šel na občino in se je za čas, dokler razsajajo koze, javil za grobarja...

Hudi časi so se začeli zdaj za njega. Že prva dva tedna je imel tri pogrebe. Sprva se je le z največjo težavo premagal, tako se mu je studilo in tako ga je bilo groza pred mrlji. Po sili in s trdno voljo pa se je navadil, da je opravljal to delo kakor vsako drugo.

Pa se ni držal le tega, kar je prevzel, temveč je pomagal, kjer je bilo treba. Letal je k zdravniku, nosil zdravila, hodil po duhovnika in marsikateremu bolniku je stregel. Najbolj se je brigal za tiste, ki so bili zapuščeni in sami in je po cele dni in noči prebil ob njihovi postelji. Marsikateremu je rešil življenje. Tako se je zgodilo, da so se Dobjeveščani v tej hudi preizkušnji z zaupanjem ozirali vanj in gledali v njem svojega velikega dobrotnika. Medtem ko je sprva opravljal svoje nevarno delo z neko nevoljo in trmo, so ga počasi prevzeli plemeniti nagibi; ta neprestana bližina smrti in to žrtvovanje dan na dan ga je očistilo in je vzbudilo v njegovi duši to, kar je bilo v njej lepo, dobro, krščansko. Dan na dan je imel tudi opravka z duhovnikom in zdravnikom, ki mu nista le svetovala, kako se naj varuje, da se bolezni sam ne naleze, temveč sta tudi sicer bila prijazna z njim in sta ga večkrat pohvalila. Vesel pa je bil posebno zaradi tega, ker je videl, da so mu Dobjani res hvaležni, da ga imajo kakor za svojega in ga tudi kličejo z njegovim krstnim imenom: Tonč. Vse, kar je bilo na njem plahega, trmastega,

surovega, se je otajalo, prvič se je začutil kot človek, ki velja kakor drugi.

Pa ne le v Dobji vesi, po vsem Podkrajju so ljudje govorili o njegovih vni in marljivosti; mnogi so se mu čudili, marsikdo ga je hvalil, nekateri pa so seveda vse črno videli in so se zgražali, češ kak je ta človek, vse stori za denar — kakor pravi Judež prodaja za denar svoje zdravje in življenje. »Coprnik Migeč« mu seveda ni mogel odpustiti, da se je tako spredelal; saj — kje bi si bil mislil, da bo res šel za grobarja! Migeč je bil toliko hudoben, da je vse, kar je kdo slabega o Judežu rekel, temu na uho spravil. Še enkrat je v Judežu vzplamtela stara trma, toda prišel je že tako daleč na dobro pot, da je obrekljive jezike zaničljivo preziral. Le še bolj vneto se je posvetil postrežbi okuženih bolnikov.

Čudno je bilo, da kuga ni prestopila Dobje vesi in je ostal sicer ves Podkraj zdrav. Štirinajst tednov je razsajala in je vsega umrlo en in dvajset ljudi. Od drugega tedna v aprilu dalje ni nihče več umrl, pa kuga je le počasi jenjavala. Nazadnje je kazalo, da si je izbrala še Judeža samega.

Judež je tedaj stregel dvema, ki sta bila že čisto na koncu. Tri dni in tri noči se ni ne sezul ne slekli in ni očesa zatislil. To je bilo tudi za njega preveč. Četrty dan ga je zjutraj začelo tresti, glava ga je bolela, žila mu je folkla hitreje in močneje, zdaj ga je zeblo, potem ga je obšlo vroče — in proti večeru je bil tako truden in one-

ki mu ameriške oblasti leta 1919. niso hotele dati dovoljenja za potovanje v Evropo, ker niso hotele, da bi se kot časnikar udeležil pariške mirovne konference. Mož pa je le pokazal, da je pravi časnikar in da je zato tudi primerno iznajdljiv. Vkracal se je kot kuhar na neko ladjo, ki je vozila v Evropo. V prostem času je marljivo pisal za svoje liste. V svojstvu kuharja je šel tudi v Pariz in je tako le prisostvoval mirovnim konferencam.

Trgovski potnik požrl nož. Trgovski potnik Doostal se je vozil iz Olomuca v Pršerov. Med vožnjo si je hotel nekaj popraviti na čevljih in se je sklonil k tlem z odprtim nožem v roki. Med tem, ko je rezal košček usnja, ki mu je nagajal, se je vlak naglo ustavil. Mož, ki je imel

Kreditni za regulacijo Savinje in pritokov. Gradbeno ministrstvo je sprejelo v svoj program javnih del tudi regulacijo Savinje, Voglajne in Ložnice ter določilo za regulacijo Savinje pod Celjem 30 milijonov, za regulacijo Savinje nad Celjem 10 milijonov ter za regulacijo Voglajne in Ložnice 18 milijonov dinarjev.

Prepeljava hišice po ameriškem vzorcu. V Petanjcih v Prekmurju so doživeli te dni ameriškansko selitev, ki je vzbudila veliko pozornost. Lastnik lesene barake pri petanjskem mostu je dal prepeljati leseno poslopje na drug konec vasi, kakor so nekdanje prepeljali mlin v bližini mostu. Domači tesar Janez Benkič je barako dvignil na 4 sani in dva para konj sta prav z lahkoto potegnila tovor po gladki zasneženi cesti na zaželjeni kraj.

Redek lovski plen. Lovski najemnik g. Javornik Jože je ustrelil na starem gradu pri Koblju v občini Oplotnici popolnoma belega zajca. Takega lovskega plena tukajšnji stari lovci po 40 letnem najemu ne pomnijo.

Pojasnilo. K našemu poročilu v zadnji številki glede v Slov. Bistrici izsledene ponarejevalske družbe podajemo naslednje pojasnilo: Fran Napast je bil koj po aretaciji izpuščen. Pri njem najdeni in zaplenjeni denar je bil njegove žene in ji ga je sodišče že vrnilo. Ostalo Napastovo premoženje izvira iz poštenega nakupa.

Vse čitajte! Dosti je takih naročnikov iz Prekmurja, da prečitajo samo dopise pod Slovenska krajina. Opazili smo pa v zadnjih dveh številkah »Gospodarja« pod »Novice iz domačih krajev« več pomembnih dopisov iz

Četnik na delu, vojska avstrijskih francoskih, kojega čete so na delu, da pomorejo Angležem od juga pri prodiranju v Tripolitani

Ras Nasibu, bivšemu abesinskemu cesarju H. Selasiju zvesti poglavar Abesincev

Prekmurja, torej čitatelji »Gospodarja«, od začetka do konca, šele potem boste zvedeli za vse dogodke v svetu in v Prekmurju.

9 jurjev je nekdo sunil gluho-nememu mesarju. V mariborski mestni klavnici je zaposlen gluho-nemi mesar Ivan Čuješ. S pridnim delom in varčnostjo si je prihranil nekaj tisočakov. V zadnjem času pa je popival po gostilnah v Melju. Tako se ga je nakresal, da je zaspal na cesti v snegu. Spečega je našel stražnik in ga rešil pred zmruženjem. Ko se je Čuješ streznil, je opazil, da mu je sunil nekdo v spanju listnico z 9 jurji.

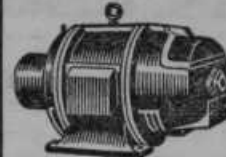
Kolesni tat pod ključem. Po okolici Sv. Lenarta v Slov. goricah je pokradel 5 koles 24 letni Rudolf Prikl od Sv. Jurija v Slov. goricah. Orožniki so nevarnega tatu zaprli.

Uboj v pretepu. V okolici Ljutomera je došlo do pretepa, v katerem je obležal mrtev 18 letni Stanko Kraj iz Nunske grabe. Ubijalec se je sam javil orožnikom.

Nočni vlom. V Majšperku je bilo vlomljeno v noči v prostore znane tovarnarske gospe Kubrichtove. Vlomilci so zvezali nočnega čuvaja in so mu zamašili usta, preden so se začeli okoriščati z vlomom. Odnegli so 30 kg sladkorja, več moke, masti, dragocene preproge in 70 m izdelanega blaga. Škoda znaša več tisoč din.

Vlomilski obiski. V Pristavi pri Sv. Barbari v Halozah so obiskali vlomilci Glaviča Andreja in mu vzeli 4 kure, Martinu Koledniku v Pristavi sodček vina iz vlomljene kleti. V Okiču pri Jož. Hvalec so odnesli okoli 100 l kisa. Pri g. Ernestu in Barbari Slavetič niso nič odnesli, ker niso mogli noter. Storiščem so na sledu. V Zavrčki občini pa so tudi orožniki razkrinkali več storiščev, oziroma tam je pokradeno bilo vino, žganje itd. Pri orožnikih je cel muzej ukradenih predmetov, najdenih pri storiščih. Lastniki si sedaj odnašajo domov najdene predmete. Zadnje besede bo imelo sodišče. Tatvine in vlomi v so-

DORAVLJA-POPRAVLJA

molore
in vse vrste električnih strojev
Domača tovarna
RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturaška 69

sednji župniji izvirajo še iz prejšnjih let. O krivcih morda prihodnjic kaj več.

Za uboj 15 let ječe. Alojz Dokl iz Zenika pri Gornji Radgoni je živel radi obmejnih sporov v sovraštvo s sosedom Jurijem Šešerkom. Soseda sta se sovražila na smrt in se neprestano tožarila ter celo dejansko obračunavala med seboj. Novembra lani sta se zopet skregala. V prepiru je pognal Dokl v sosedo kos opeke. Ta se je nato doma iz jeze napil. Vzel je staro lovsko puško in je ustrelil skozi okno Dokla, ki je sedel pri peči. Posestnik Dokl se je zgrudil mrtev, ker je dobil v glavo 50 šiber. Jurij Šešerko je bil te dni radi uboja v M. Soboti obsojen na 15 let ječe.

Vi imate les, drva, pa bi radi krompir ali žito, v drugem kraju imajo krompir in živež, potrebujejo pa drva za zimo. Kako boste naredili kupčijo, ko smo tako daleč narazen in drug za drugega ne vemo? — Oglas v »Slov. gospodarja«!

Italijani so prepeljali po osvojitvi Abesinije pred 5 leti v Rim iz abesinske prestolnice Addis Abebe na slikli vidnega ogromnega kamenitega leva

pri tem opravitu na nesrečo odprta usta, je nenkrat, ko se je vlak naglo ustavil, začutil, da mu je padel nož skozi odprta usta. V bolnišnici v Preševu so mu potem vzeli nož iz želodca. Na srečo mu ni prizadejal nož nobene rane, čeprav je bil odprt.

39 krat prababica... V Kugelhutu, švicarski kanton St. Gallen, živi 85 letna vdova Johanna Bragger. Starka ima 123 potomcev, namreč deset otrok, 74 vnukov in 39 pravnukov.

Zivela je še 50 let po svoji smrti. Friderika Knitl, žena peka iz Holzgaua na Bavarskem, je dobila že v 28. letu popolnoma sive las. Reva je osivele po strašnem dogodku, ki ga ni nikoli pozabila. Ob rojstvu drugega otroka jo je zgrabil si-

mogel, da se je komaj še držal pokonci. Zdaj ni pomagalo nič, pustiti je moral svoja bolnika in gledati, da pride domov. Z zadnjimi močmi se je privlekel čez hrib v Kot k Jeruljni bajti. Bil je bled kakor smrt in potne srage so mu stale na čelu. Ko ga je ženkica zagledala, je zavpila: »Sveta Pomagalka — Tonč, Tonč, koze si prinesel! Kaj bo, za sveto božjo voljo?«

Bolnik je na en dušek izpil kozarec žganja, ki si ga je bil grede domov kupil, ulegel se je in se je začel neznanško potiti. Jerulja se je sukala okoli postelje in je rotila vse svetnike in svetnice božje. Enkrat je stopila blizu, spet se je plaho umaknila, potem je letala sem in tja in ni vedela, kaj išče. Ko je bilo že blizu polnoči, se je ustavila ob njem in mu je rekla:

»Tonč, ali me čuješ? Tonč, jaz vem, kaj bo pomagalo, da ti bo bolje. Ko se bo zasvitalo, pojdem na božjo pot k Mariji v Puščavo. To bo pomagalo, gotovo ti bo pomagalo.«

Bolnik, ki ga je kuhala vročina, ni nato nič odgovoril, temveč je zmedeno blodil. Jerulja ga je gledala, čisto jo je zbežal pogled na njega, začela je še bolj glasno moliti, pa vsa molitev se ji je zmešala.

»Sveta Marija Pomagalka,« je stokala, »hiti nam na pomoč!... Sveta Apolonija, ti pomagaj!... Ne, ne, saj, sveta Apolonija, ti si za zobe. Sveta Lucija, ti si za vročino in za očesa!... O ti sveti Hieronim, varuj nas treska in hudega vremena!... Sveti Lavrencij, ti nas pohladi!

Sveti Rok, reši nas kuge!... O ljubi Jezus, pokroftaj, požegnaj in napoji verne duše v vica!... Pridite, verne duše, pridite na pomoč!... Sveta Marija, čisto sem zmešana, vse se mi suče okoli buče, morda sem se že koz nalezla! O mati Marija, vzemi me k svojemu Sinu v nebeško kraljestvo! Amen.«

Bolj ko se je bolnik premetaval, bolj ko je stokal, bolj je bilo ženkico strah. Nazadnje se ni mogla več držati, planila je v kamro, preoblekla se je, napolnila koš, vzela palico in zbežala iz bajte. Če je bila hitra, je v Bistrici lahko še ujela jutranji vlak in je bila proti poldnevu že pri Mariji v Puščavi. Grede pa ji je prišlo na misel, da bi Tonč mogel medtem umreti, in če bi umrl brez zakramentov, bi bila ona kriva. Obrnila se je proti fari in k župnišču; tu je potegnila za zvonec pri vratih. Ni minulo dobrih pet minut, že je prišel gospod kaplan čisto oblečen; bil je prepričan, da je treba naglo kam na spoved. Jerulja mu je s pretiranimi besedami dopovedovala, da je Tonč v njeni bajti, da se je črnih koz nalezel, gospod naj ga grede takoj sprevideti, da ne bi brez zakramentov umrl — ona pa mora k Mariji v Puščavo, drugače za bolnika ni več pomoči.

»Kdo pa je pri bolniku?« je vprašal duhovnik.
»Nobeden — čisto sam je v bajti,« je zajecala ženka; »jaz pa moram v Puščavo, mudi se mi... tu imate ključ, da si boste mogli odkleniti; bajto sem zaklenila... Ko ga boste sprevideli, vzemite iz skrinje moje rože — jih je

Kmetijsko pospeševalno delo okrajnega kmet. odbora v Laškem

Laški okraj v splošnem

Laški okraj meri 32.073 ha. Okraj je zelo gorat in pokrit z gozdovi. Ravnine je zelo malo. Iz tega sledi, da je okraj zaradi pomanjkanja primerne plodne zemlje pasiven.

Govedoreja

Glavna gospodarska panoga v okraju je živinoreja. V dokaz temu naj služijo naslednje številke. Lansko leto se je na postaji Laško naložilo 125 vagonov volov za izvoz v inozemstvo, 7 vagonov pa za tuzemstvo. Na postaji Zidani most pa za inozemstvo 29 vagonov, za tuzemstvo pa 2 vagona. Skupaj 163 vagonov. V vsak vagon se je naložilo 12 glav živine, in sicer prvovrstnih volov, težkih preko 600 kg žive teže. Skupaj tedaj 1956 volov. Resnica je, da vsa živina ni bila vzrejena v laškem okraju, vendar sem mnenja, da je od zgoraj navedene živine bilo 75 odstotkov iz laškega okraja. Računati tudi moramo, da kmetje iz nekaterih župnij, oziroma krajev ženejo vole na sejme v drug okraj, na primer v Sv. Jurij, Planino in Račeče. Zelo veliko živine iz našega okraja pa se zakolje in porabi v domačem okraju, predvsem v Trbovljah in Hrastniku. Posebno je to važno sedaj, ko primanjkuje pitanih prašičev in slanine iz Hrvaškega in je gotovo, da bo povpraševanje po goveji živini še večje.

Važna je govedoreja tudi radi mleka. Trbovlje Hrastnik, Laško, Rimske Toplice uporabljajo veliko mleka in mlečnih izdelkov. V okraju je razširjena predvsem pomurska pasma. Ako je v nekaterih okrajih Slovenije kmečki gospodar ponosen na svoje konje, so pa v našem okraju ponos kmeta lepi voli.

Da se pa pleme živine še izboljša, skrbi okrajni kmetijski odbor za dobre plemenjake.

Sadjarstvo

Druga zelo važna panoga v okraju je sadjarstvo. Vsako drugo leto je važen dohodek našega kmeta sadje. Zadnja leta se je zasadilo zelo veliko mladih sadnih dreves v okraju, zgradilo pa tudi že več sadnih sušilnic v okraju.

Okrajni kmetijski odbor ima v svojem proračunu tudi zneske za podporo pri gradnji sušilnic. Podpore se bodo delile seveda samo tam, kjer bodo sodelovali domači prebivalci, oziroma občine. Pa tudi pravilno napravljen sadjevec je veliko vreden. Kdor ga ima sedaj naprodaj, ga lahko proda po 5 din liter.

Letos, ko pričakujemo ugodno sadno leto, bo okrajni kmetijski odbor pospeševal tudi

škropljenje sadnega drevja. V okraju je tudi 14 podružnic Sadjarskega in vrtnarskega društva, ki tudi pospešujejo napredek sadjarstva.

Svinjereja

Svinjereja je tudi važna kmetijska panoga, posebno glede prehrane, domačega prebivalstva. Ne more se pa razviti, ker primanjkuje primerne krme (žita).

Znižanje cen cementu

Za oboje, govedorejo in svinjerejo, pa je važno, da bi se izboljšali hlevi. Ureditev hlevov, gnojšč in gnojničnih jam je važna za napredek govedoreje in svinjereje, pa tudi travništva in drugih kmetijskih panog, zato je naša stalna zahteva, da se v to svrbo zniža cena cementu, oziroma da se s podporo tozadevna akcija podpira.

Gozdarstvo

Tudi gozdarstvo je važna panoga v okraju. V okolici Hrastnika, Trbovelj, Huđe jame se prodaja posebno jesenski les. Veliko se napravi tudi splavov iz stavbnega lesa in desk na Savinji. Precej se izvažata tudi drv. V Laškem je tudi sedaj gozdna drevesnica. Potrebno je, da se izsekani gozdovi tudi zasađijo.

Poljedelstvo

Poljedelstvo se podpira s preskrbo s semeni in z nabavo razkužil zoper snet.

Proračun

Proračun izdatkov okr. kmetijskega odbora za l. 1941, znaša 40.000 din. Ravno toliko je dohodkov, za katere prispevajo občine.

Posvetu

Oči sveta, ki so bile uprte v Anglijo, ki bi naj doživela v najkrajšem času nemški vdor, so se kar preko noči zagledale v vzhod, kjer imajo Nemci v Romuniji zbranih 600.000 mož. O tej armadi trdijo, da dela red v Romuniji in varuje tamošnje petrolejske vrelce. Turki izjavljajo, da so pripravljene na vse. V trenutku, ko bi se pojavile nemške čete na Bolgarskem, bi se Turčija zoperstavila tem z oboroženo silo. Angleški ministriški predsednik Churchill je v svojem govoru po radiu povedal celemu svetu, da se zgr-

Kratke tedenske novice

V turški prestolnici Ankari je bila 16. februarja podpisana pogodba o nenapadanju med Turčijo in Bolgarijo. Pogodba se ne tiče pogodbenih obveznosti obeh držav z drugimi državami.

Bolgarski parlament se je sestal 18. februarja. Na tej seji pričakujejo važne izjave bolgarskega zunanjega ministra Popova o turško-bolgarski nenapadalni pogodbi.

Po poročilih ameriških listov je pričakovati, da bosta v kratkem odpotovala na obisk v Nemčijo bolgarski ministriški predsednik Filov in zunanji minister Popov.

V Romuniji so zplenili vse premoženje legionarskih organizacij. Prepovedan je vsak politični pokret in izdani so strogi ukrepi proti poskusom upora.

Ker je krenilo več članov italijanske vlade na fronto, med njimi zunanji minister Ciano, prosvetni minister, ministra za javna dela ter za finance, je bila vlada 17. februarja izpopolnjena z imenovanjem nekaj novih državnih podtajnikov, ki bodo nadomeščali odsotne ministre.

V Italiji so izdali posebne varnostne ukrepe proti padalcem. Brez posebnega dovoljenja tuji ne smejo zapustiti svojih bivališč. Posebne varnostne straže so razvrščene po južni Italiji, kamor so se že bili v minulem tednu spustili angleški padalci.

Londonski radio je sporočil svetu, da so Jugoslovani najboljši vojaki v Evropi.

Angleški vojaški krogi so prepričani, da bodo istočasno s poskusom nemškega vdora v Anglijo izvršeni tudi obsežni napadi s strupenimi pišoli.

Ameriški predsednik Roosevelt je odposlal z letalom v Anglijo svojega tretjega zaupnika v osebi predsednika slovitega Hawarskega vseučilišča, Jamesa Conant, ki je eden najodličnejših pristašev pomoči za Anglijo.

Angleška letala so letela zadnjo soboto v noči prvič nad Krakovom, Katovicami in južno Poljsko. Letala so metala letake.

Nekje v Afriki pripravljajo veliko letališče, kjer bodo sestavljali ameriški in angleški inženirji iz Amerike v posameznih kosih pripeljana letala.

V Kremlju v Moskvi je pričel 18. kongres komunistične stranke Sovjetske zveze.

Ameriški senat je začel 17. februarja v Washingtonu razpravo o Rooseveltovem zakonu za posojanje vojnih potrebščin demokratskim državam.

Med Anglijo in kitajskim maršalom Čangkaj-šekom je sklenjena tajna vojaška zveza, ki bi naj onemogočila prodiranje Japoncev proti jugu.

V Spaniji in na Portugalskem je divjal zadnjo soboto in nedeljo silen vihar, ki je povzročil strahovita opustošenja.

polno, so zlate in srebrne tudi, v moji kamri so zelene, ne pozabite jih!»

»Ti si čisto zmešana,« je dejal kaplan nevoljno; »pustiš bolnika samega pa se podajaš na božjo pot, ta je lepa! Ali nisi nikoli čula za dela krščanskega usmiljenja?»

»Pač, pač... saj znam katekizem. Dela krščanskega usmiljenja so: Nevedne učiti, dvomljivcem prav svetovati, krivico potrpežljivo prenašati, za žive in rajne moliti — ali ni tako?»

»Na glavno reč pa zabiš... Prav je moliti, pa o pravem času. Najprej je treba bližnjemu pomagati in bolniku postreči. Tebi nihče ni tako blizu kakor Tonč. Kdo pa naj mu drug postreže, če ti ne?»

»Moj Bog, moj Bog, jaz še nikoli nisem bolniku stregla. K Mariji v Puščavo pojdem in mu pošljem Našo ljubo Gospo sem — ta zna bolje streči kakor jaz.«

»Ali misliš, da se bo Naša ljuba Gospa dala taki ženski komandirati, ki ne ve, kaj je njena dolžnost? — Takoj se mi vrni in stori, kar si storiti dolžna! Skup pojdeva. Najprej moram videti, kako je z bolnikom.«

Kaplan je šel predi, Jerulja pa je capljala za njim in je vzdihovala in stokala pa polglasno šepetala razne molitve.

Ravno svitati se je začelo, ko sta prišla do bajte v Kotu. Pa kaj sta zagledala! Duri so bile od kraja odprte, bolnika ni bilo nikjer, tudi njegove obleke ne. Zaslutila

sta, da je kaj narobe, in sta prebrskala vse kote po bajti, iskala sta okoli bajte in klicala Tonča, pa nista našla sledu za njim.

»Zdaj pa imaš,« je zagodrnjal kaplan.

»Angel varuh ga je odnesel,« je odgovorila Jerulja.

»Ga je že, na pravi kraj zanesel.«

»Seveda, to bi bilo prijetno, ko bi nemarni ljudje lahko angelom pa svetnikom svoje dolžnosti nalagali,« se je gospod kregal. »Zraven njega bi bila morala čuti, ne pa bežati. Zdaj je ves vročičen zašel ven na mraz, v les kam, tam je še do kolen snega, in si je šel po smrt. Kriva pa si ti, neumna Jera!»

»O ljuba Pomagalka! Sveti Volbenk, ti nas varji jeze in sovraštva!« je zajavkala Jerulja. Letala je venomer sem in tja, nazadnje se je lotila skrinje in je pobrala iz nje vse suhe rože, kar jih je bilo, da bi se prepričala, če ji katera ne manjka.

Duhovnik pa je odhitel v Dobjo ves, da bi videl, če se Judež morda ni tja vrnil. Pa tudi v Dobji vesi ga ni našel, niti ni kaj zvedel o njem. Zdaj so se zbrali možje in so cele ure iskali po lesu in vse okoli bajte v Kotu; pa vse iskanje je bilo zaman. Na večer so nehali z iskanjem in so bili prepričani, da je Judež izgubljen. Ta ali oni je hinavsko požaloval, eden ali drugi je dejal, da ni posebne škode, če se je izgubil; Dobjani pa so resnično žalovali za njim. Nekaj skrivnih solz za njim je ušlo Nadvorski Julki...

lovit krč. Obležala je kakor mrtva. Sorodniki so bili prepričani, da je mrtva. Dva dni je ležala doma na paroh, prišla je toliko k zavesti, da je videla vse, kar se dogaja okoli nje, ni pa mogla niti z najmanjšim gibom dokazati, da še živi. Pred njenimi zavestnimi očmi so gorele sveče, videla je moža in sorodnike, kako so se jokali ob slovesu, ko so hoteli pokriti krsto s pokrovom. Tedaj se ji je z nadčloveško močjo posrečilo, premakniti levo trepalnico tako, da so prisotni opazili. Rešila se je strašne smrti v jami. — Dogodek sam je pa tako vplival nanjo, da je dobila popolnoma silve lase. Preživela je 50 let svojo prvo smrt, zdaj je v 78. letu resnično umrla.

(Dalje sledi)